

Trai tạm giữ người nước ngoài

1. Trai tạm giữ người nước ngoài là gì?

Trai tạm giữ người nước ngoài (sau đây viết là "trại") hoạt động để hạn chế quyền tự do của người nước ngoài theo quy định của Cảnh sát Cộng Hòa Séc (sau đây viết là "cảnh sát") hoặc Bộ nội vụ Cộng Hòa Séc (sau đây viết là "bộ").¹ Điều kiện tạm giữ do luật về cư trú của người nước ngoài quy định. Việc hoạt động trại tạm giữ người nước ngoài do Cục quản lý trại tỵ nạn thuộc Bộ nội vụ CH Séc (sau đây viết tắt là „Cục quản lý trại tỵ nạn“). Cảnh sát chủ yếu có nhiệm vụ bảo vệ trại.

2. Người nước ngoài có thể làm quen với nội qui của trại vào lúc nào?

Trước khi được đưa vào trại hoặc khi đã ở trại, người nước ngoài sẽ được làm quen với nội qui của trại và quyền lợi cũng như nghĩa vụ liên quan đến cư trú trong trại bằng tiếng mẹ đẻ hoặc ngôn ngữ có thể hiểu được. Nhân viên xã hội hoặc nhân viên khác trong trại sẽ giúp họ làm quen với chế độ trong trại.

3. Người nước ngoài bị giam giữ có quyền và nghĩa vụ gì?

Người nước ngoài được cấp giường, ghế, tủ có khóa để đựng đồ cá nhân, chế độ ăn ba lần một ngày, được cấp đồ dùng vệ sinh cơ bản và được đảm bảo tám giờ ngủ liên tục vào ban đêm. Người nước ngoài được phép nhận và gửi thư không hạn chế, đồng thời trong trường hợp gửi thư hành chính (cho tòa án, Bộ nội vụ v.v...) thì được cấp 4 tem thư miễn phí. Người nước ngoài được nhận bưu kiện đồ thực phẩm và đồ dùng cá nhân (với trọng lượng tối đa 5 kg) mỗi tuần một lần. Giới hạn này không áp dụng với bưu kiện bao gồm quần áo để thay đổi.

Người nước ngoài có nhiệm vụ phải chịu sự hạn chế quyền tự do ở mức độ vừa phải (ví dụ quyền tự do nơi ở và di cư, quyền riêng tư), phải theo nội quy trại và tuân theo hướng dẫn của cục quản lý trại tỵ nạn, cảnh sát và việc khám người khi vào trại và khám sức khỏe khi xuất trại.

4. Người nước ngoài sẽ được chăm sóc sức khỏe trong phạm vi nào?

Đối với người nước ngoài bị tạm giữ và không có bảo hiểm sức khỏe, sẽ được cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe chỉ trong trường hợp không thể trì hoãn.² Việc chăm sóc sức khỏe không thể trì hoãn nhằm đối phó với tình trạng sức khỏe ảnh hưởng trực tiếp đến tính mạng, bệnh tình trở nên trầm trọng có thể dẫn đến đột tử, nếu không được cứu chữa kịp thời bệnh lý có thể gây biến chứng tật nguyên, gây đau đớn đột ngột, gây thay đổi trong cư xử và hành vi của người bệnh, gây nguy hiểm cho bản thân bệnh nhân hoặc những người xung quanh, liên quan cả đến việc mang thai và sinh nở (ngoại trừ việc phá thai theo yêu cầu của người nước ngoài) hoặc liên quan đến việc kiểm dịch đặc biệt hoặc các biện pháp khác liên quan đến việc bảo vệ sức khỏe cộng đồng. Nếu việc chăm sóc sức khỏe đó không thể thực hiện tại trạm xá trong trại, Bộ nội vụ có nghĩa vụ đảm bảo chuyển đến cơ sở y tế bên ngoài.

Người nước ngoài phải được cung cấp tối đa thông tin về tất cả các liệu pháp y tế làm cơ sở cho sự đồng ý được coi là tự xác định và hiểu rõ. Trong trường hợp nghi ngờ về sự đồng ý của người nước ngoài không tự quyết định hoặc không hiểu vì rào cản ngôn ngữ nên sử dụng dịch vụ phiên dịch. Người nước ngoài cũng như bất kỳ bệnh nhân nào, có quyền xem hồ sơ bệnh án của mình, có thể ghi chép lại hoặc làm bản sao.

5. Người nước ngoài có thể tiếp người đến thăm tại trại không?

Luật về cư trú người nước ngoài cho phép được tiếp người đến thăm hai lần một tuần. Cuộc thăm hỏi được kéo dài một tiếng và tối đa là bốn người vào thăm. Tuy nhiên, trong những trường hợp được đề nghị có lý giải hợp lý, Giám đốc trại sau khi thỏa thuận với cảnh sát có thể cho phép vào thăm thường xuyên hơn hoặc kéo dài thời gian thăm hỏi.

¹ Đó là một cách thực hiện quyết định về giam giữ người nước ngoài theo Luật số 326/1999, về cư trú của người nước ngoài trên lãnh thổ Cộng Hòa Séc và những luật sửa đổi, bổ sung sau, nhất là về quyết định trực xuất hành chính, hoặc thi hành quyết định của bộ về trách nhiệm người xin bảo trợ quốc tế ở trại tạm giữ người nước ngoài theo Luật số 325/1999 Sb., về tỵ nạn cùng các qui định về sau.

² Quy định tại Điều 176 Luật về cư trú của người nước ngoài và Điều 88 Khoản 5 Luật về tỵ nạn.

6. Điều kiện cư trú trong trại là gì và lý do bị đưa vào chế độ nghiêm ngặt?

Người nước ngoài không được phép ra khỏi trại nếu không có sự đồng ý của cảnh sát. Trại được chia làm hai phần với chế độ thông thường và chế độ nghiêm ngặt. Phần có chế độ thông thường có thể được chia thành các khu vực riêng biệt (ví dụ dành cho gia đình có con, cho phụ nữ) mà người nước ngoài khác không được phép lui tới.

Phần có chế độ nghiêm ngặt dành cho những người nước ngoài hung dữ, những người cần giám sát chặt chẽ hơn vì lý do đặc biệt hoặc những người vi phạm nghiêm trọng nhiều lần nội qui hoặc những qui định tương ứng về cư trú của người nước ngoài. Cảnh sát sẽ viết biên bản về việc chuyển người nước ngoài sang phần có chế độ nghiêm ngặt và để cho người nước ngoài làm quen bằng ngôn ngữ có thể hiểu được. Biên bản bao gồm cả phần hướng dẫn về cơ hội đưa khiếu nại chống lại quyết định này cho Bộ nội vụ (xem phần 11), để người nước ngoài có thể phản đối không đủ điều kiện pháp lý về việc chuyển người nước ngoài sang phần có chế độ nghiêm ngặt. Trong trường hợp không hài lòng với việc giải quyết khiếu nại thì người nước ngoài có thể đề đạt với văn phòng bảo vệ nhân quyền.

Nếu thời gian cư trú trong phần có chế độ nghiêm ngặt lâu hơn 48 tiếng, cảnh sát sẽ ra quyết định. Nếu người nước ngoài cho là không đủ điều kiện pháp lý để quyết định đưa vào khu vực có chế độ nghiêm ngặt thì có thể yêu cầu hủy quyết định đó bằng đơn kiện hành chính trong vòng 30 ngày kể từ khi nhận được quyết định gửi lên tòa. Tòa án có thẩm quyền là Tòa án thành phố Praha, phố Hybernská 18, 111 21 Praha 1. Người nước ngoài cũng có thể đề đạt với văn phòng bảo vệ nhân quyền.

7. Cảnh sát có quyền khám người và đồ vật của người nước ngoài?

Cảnh sát có quyền khám người và đồ vật của người nước ngoài khi mới được đưa vào trại cũng như trong quá trình cư trú trong trại. Mục đích của việc khám người là để kiểm tra nếu người nước ngoài có đồ đạc cấm mang vào hoặc cấm mang theo người. Việc khám người phải được thực hiện bởi người cùng giới tính và phải được tiến hành bởi người cùng giới tính và trên nguyên tắc tôn trọng phẩm giá con người. Đồng thời việc khám phòng ở và đồ vật phải được thực hiện một cách cẩn trọng và trên nguyên tắc kiểm tra đồ đạc tương ứng. Không thể chấp nhận việc khám xét làm đổ vỡ đồ đạc hoặc vung vãi khắp phòng. Có thể khiếu nại cảnh sát thực hiện việc khám xét tại cơ quan thực hiện công việc này. Trong trường hợp không hài lòng với cách thức giải quyết khiếu nại thì có thể đề đạt lên cơ quan cấp cao của cảnh sát. Thông tin về việc ai là người thực hiện việc khám xét sẽ do cảnh sát hoặc Cục quản lý trại tỵ nạn cung cấp.

8. Các thành viên trong gia đình có được sống cùng với nhau?

Thông thường các thành viên trong gia đình được đảm bảo sống cùng với nhau bởi vì trong trại không tồn tại khu vực riêng dành cho gia đình có con. Ở đây cần nhấn mạnh là theo qui định pháp lý hiện tại thì không được bắt giữ trẻ em dưới 15 tuổi, và nếu trong trại có trẻ em sống cùng cha mẹ thì chúng được tự do đi ra khỏi trại khi có người trên 18 tuổi đi theo. Việc chia cắt gia đình tạm thời trong trại cũng có thể xảy ra nếu thành viên trong gia đình bị chuyển vào khu vực có chế độ nghiêm ngặt.

9. Người nước ngoài bị giam giữ có quyền có tiền? Người nước ngoài có thể mua đồ không?

Người nước ngoài bị tạm giữ được quyền nhận không giới hạn tiền được gửi hoặc được trao bằng cách khác. Tuy nhiên tiền được cất giữ tại phòng cất giữ thuộc Cục quản lý trại tỵ nạn. Nếu người nước ngoài không tự nguyện để tiền vào phòng cất giữ, cảnh sát sẽ thu lại và đưa vào phòng cất giữ mà không cần sự đồng ý của người nước ngoài.

Người nước ngoài có tiền cất giữ có thể sử dụng để mua đồ dùng hàng ngày, sách, báo, tạp chí và có thể thực hiện việc mua bán mỗi tuần một lần, tối đa là 300,- Kč. Việc mua bán sẽ do Cục quản lý trại tỵ nạn thực hiện trên cơ sở đơn đặt mua của người nước ngoài vào thời hạn được qui định theo nội qui của trại. Việc nhận đồ và hạch toán được người nước ngoài xác nhận bằng chữ ký của mình.

Tuy nhiên Cục quản lý trại tỵ nạn được quyền sử dụng khoản tiền của người nước ngoài gửi giữ, cho dù đó là tiền Tiệp hay ngoại tệ có thể chuyển đổi được, dùng vào mục đích thanh toán các

khoản chi phí liên quan đến việc tạm giữ và việc rời khỏi. Nếu khi được thả, người nước ngoài không thuộc diện được đưa thẳng từ trại tạm giữ đến trại tỵ nạn hoặc được cảnh sát đưa đến biên giới với mục đích ra khỏi lãnh thổ CH Séc, thì vào đoạn cuối của thời gian giam giữ, người nước ngoài sẽ được trả lại tối thiểu 400,- Kč.

10. Có ai cung cấp hỗ trợ pháp lý cho người nước ngoài trong trại?

Luật sư riêng có thể vào thăm người nước ngoài trong trại. Trong trại cũng thường xuyên có hỗ trợ pháp lý miễn phí từ các tổ chức phi chính phủ, phi lợi nhuận chuyên về các vấn đề người nước ngoài.

11. Người nước ngoài có thể khiếu nại về điều kiện trong trại?

Người tạm giữ có quyền khiếu nại về điều kiện trong trại (ví dụ: đồ đạc, nguyên tắc vào thăm, chăm sóc y tế, những dịch vụ hỗ trợ về mặt tinh thần và tâm lý v.v.). Đơn khiếu nại có thể nộp cho bất kể nhân viên nào của Cục quản lý trại tỵ nạn hoặc gửi tới Bộ nội vụ, Nad Štolou 3, PO BOX 21/OAM, 170 34 Praha 7. Về cách thức giải quyết đơn khiếu nại phải được thông báo cho người nước ngoài. Đơn khiếu nại liên quan đến sự chăm sóc y tế tại trại chỉ gửi cho nhân viên y tế trong trại.

12. Văn phòng bảo vệ nhân quyền có thể xem xét đơn khiếu nại về điều kiện trong trại?

Người bảo vệ nhân quyền không thể xét xử những khiếu nại về sự chăm sóc sức khỏe trong trại, nhưng có thể xem xét lại cách giải quyết của các cơ quan (theo điều 11).

Đơn đề nghị điều tra tới Văn phòng bảo vệ nhân quyền phải bao gồm họ và tên, địa chỉ liên hệ của người đề đơn. Trong đơn đề nghị phải ghi rõ lý do không bằng lòng với kết quả xét xử đơn khiếu nại, hoặc nhấn mạnh đến việc khiếu nại xét xử chậm hơn thời gian quy định. Ngài hãy bổ sung thêm bản sao biên bản xét xử đơn khiếu nại. Nếu ngài gửi bản gốc, chúng tôi sẽ tự làm bản sao và bản gốc sẽ được trả lại. Khiếu nại xin gửi sang địa chỉ của Văn phòng bảo vệ nhân quyền, Údolní 39, 602 00 Brno.

Người bảo vệ nhân quyền hay thực hiện việc vào thăm trại giam giữ người nước ngoài một cách có hệ thống. Mục đích kiểm tra có hệ thống không phải là xử lý khiếu nại đơn lẻ, mà là kiểm tra điều kiện việc giam giữ và kiểm tra thi hành quyền người nước ngoài đang giam giữ, để phòng trường hợp bị tra tấn, đối xử thô bạo, vô nhân tính, lạm dụng hoặc bị trừng trị hoặc bị ngược đãi theo những cách khác. Việc bị ngược đãi có thể bao gồm cả việc bị hạ nhục (ví dụ trong khi khám người), phải chịu điều kiện vệ sinh và vật chất không phù hợp, biện pháp chế độ không đúng mức, v.v... Bạn có thể tham khảo thêm thông tin chi tiết tại www.ochrance.cz/ochrana-osob-omezenych-na-svobode/.